

ESTUDI DE L'IMPACTE DEL FRAU ELECTORAL EL 21-D SOBRE ELS RESULTATS I LA COMPOSICIÓ DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Autor

David Ros i Serra, economista, membre del Col·lectiu Maspons i Anglassell

Dedicatòria

Dedicat a la periodista Lúdia Heredia, que repetidament es pregunta, al seu programa “Els matins de TV3”, com s’ho farà l’independentisme si no té majoria.

Contacte

@EconomRosDavid
davidrs.economista@gmail.com

Antecedents. El referèndum de Catalunya de l'1 d'octubre de 2017

1. El resultat del referèndum de l'1 d'octubre de 2017 no ofereix, segons el dret internacional i la ratificació del mateix per l'Estat espanyol, cap dubte de legalitat i té plena efectivitat.
2. El resultat de l'1-O és clar amb un 92,01 % de vots a favor de la independència i un 7,99 % en contra.
3. La participació real de l'1-O, si a més dels vots comptabilitzats es contempen els vots segrestats per les forces d'ordre públic, va ser superior al 43,03 % i inferior al 56,20 %.

Eleccions del 21 de desembre de 2017

4. Les eleccions del 21-D van ser i realitzades en condicions excepcionals, amb una clara manca de respecte als drets democràtics.
5. Els vots comptabilitzats, si es tenen en compte només els vots a favor i en contra de l'independentisme i no es consideren altres opcions que no es van manifestar d'una forma clara en un sentit o l'altre, donen un resultat del 52,23 % a favor dels partits independentistes i un 47,77 % per opcions que s'han expressat en contra.
6. Els vots a candidatures tornen a donar una majoria social i parlamentària clara, inequívocament a favor de la República Catalana.

El frau electoral i la manca de transparència

7. Fins ara tots els càlculs s'han fet, per manca d'informació, ignorant, i, per tant, sense quantificar, el frau electoral, que en aquesta ocasió (de manera semblant amb el que ja havia passat el 27-S) ha sigut evident.
8. Diferents testimonis han pogut observar que el frau electoral ha sigut una realitat en les tres formes de votació: presencial, vot per correu i vot exterior.
9. Recollim en aquest treball la informació de diferents testimonis i també la denúncia feta pels observadors internacionals aplegats en els "Democracy Volunteers", que van manifestar en el seu informe la contravenció de la secció 8^a de l'Acord de Copenhage (1990 CSCE/OSCE), per la qual els estats han de permetre als observadors d'altres països participants de la CSCE observar el curs dels processos electorals nacionals. D'altra banda, també es recullen els informes del Síndic de Greuges i el de l'organització Catalans al món.

El frau electoral en el vot presencial

10. Les informacions que s'analitzen confirmen el frau organitzat en el vot presencial, que hauria afavorit Ciutadans.

El frau electoral en el vot per correu

11. El sistema electoral espanyol és un sistema que permet el frau electoral de forma clara en el vot per correu i també en el vot exterior. En els dos casos la cadena de custòdia

de la documentació es trenca i no es permet l'accés al seu seguiment continuat als interventors dels partits polítics i als observadors internacionals.

12. Tal com funciona el sistema de vot per correu i exterior, el frau no seria imputable necessàriament a una incorrecta actuació dels funcionaris, sinó a algú que actua a partir de les febleses del procediment.
13. S'analitza detingudament de quina manera es pot realitzar el frau en el vot per correu així com les mancances de seguretat del mateix.
14. El frau electoral en el vot per correu, observat en els col·legis on s'ha disposat d'informació de les paperetes arribades per correu el 21-D afavoriria Ciutadans.

Els impediments al vot exterior

15. La implantació del vot pregat i les traves als votants van obstaculitzar, una vegada més, el vot exterior, motiu pel qual la participació dels catalans de l'exterior va baixar a poc més del 12 % el 21-D.
16. Aquest sistema de vot exterior també ha estat criticat pel Síndic de Greuges en el seu informe, per complex i ineficient.
17. La cadena de custòdia de la documentació es trenca també aquí. Segons l'organització Catalans al món, no hi ha cap garantia que el vot que un votant exterior ha emès sigui el vot que finalment és escrutat.
18. La participació del vot exterior, en el cas que es donessin facilitats tècniques, augmentaria sensiblement. Se sap per les pròpies dades oficials que el vot exterior és clarament favorable a l'independentisme.

L'efecte frau electoral i l'efecte obstaculització en els resultats

19. L'obstaculització del vot exterior és evident. El sistema del vot pregat, el funcionament del serveis de correu a tot el món, la manca de transparència a les ambaixades... són la causa del fet que dels 226.394 electors del CERA només hagin estat comptabilitzats 27.231 vots, un 12 %. Aquest efecte (efecte obstaculització) no és menor, ja que afecta el 4 % dels electors.
20. El nombre de vots estimat per frau electoral i efecte obstaculització se situa entre 97.048 i 138.953 vots de més a Ciutadans en detriment de Catalunya en Comú, les CUP, ERC, Junts per Catalunya, PP, PSC i altres.
Sense frau ni efecte obstaculització Junts per Catalunya hauria obtingut entre 65.853 i 75.599 vots més, ERC entre 56.983 i 66.008 vots més, les CUP entre 13.922 i 15.951 vots més, el PSC entre 31.136 i 36.595 vots més, el PP entre 11.602 i 13.425 vots més, els Comuns entre 21.282 i 24.550 vots més i la resta de partits haurien obtingut entre 3.098 i 3.575 vots més.

Impacte de l'efecte frau i l'efecte obstaculització i de la manca de control del vot exterior en la composició del Parlament de Catalunya

21. El frau electoral i l'obstaculització del vot han desvirtuat la composició del Parlament de Catalunya. Com a conseqüència dels dos efectes (frau electoral i efecte obstaculització) Ciutadans hauria obtingut 6 escons de més.
Sense frau aquests escons correspondrien a la resta, de tal manera que haurien obtingut respectivament 1 diputat més el PSC, 1 diputat més el PP, 1 diputat més JxC,

1 diputat més ERC, les CUP n'haurien obtingut 2 més i els Comuns tindrien els mateixos diputats.

La majoria social de l'independentisme és clara en obtenir entre el 49,64 i el 50,22 % dels vots i en superar entre un 9 % i un 10 % el vot contrari a la independència

22. D'acord amb les dues simulacions a què hem fet referència, després de comptabilitzar l'efecte frau i l'efecte obstaculització del vot exterior, l'independentisme hauria obtingut el 21-D entre el 49,64 % i el 50,52 % del total dels vots i superaria entre un 9 % i un 10 % el vot contrari a la independència.

Índex

ESTUDI DE L'IMPACTE DEL FRAU ELECTORAL EL 21-D SOBRE ELS RESULTATS I LA COMPOSICIÓ DEL PARLAMENT DE CATALUNYA	1
Autor	1
Resum executiu	2
Índex	5
PRIMERA PART: LA SIMPLE LECTURA DELS RESULTATS “COMPTABILITZATS” DONA UNA MAJORIA SOCIAL A FAVOR DE LA INDEPENDÈNCIA	6
L’1 d’octubre de 2017 (1-O), un referèndum legal	6
Els resultats de l’1-O	7
La participació l’1 d’octubre de 2017	9
Les eleccions del 21-D	9
El cens el 21-D	9
La participació el 21-D	11
Els resultats del 21-D	12
SEGONA PART: EL SISTEMA ELECTORAL ESPANYOL, UN SISTEMA QUE PERMET EL FRAU ELECTORAL	15
“¿Qué haría usted por España?” “Todo”	15
El frau electoral	15
El frau, segons les diferents formes de votació	16
El vot presencial	16
El vot per correu	17
El vot per correu és fàcilment manipulable, si es disposa dels mitjans per fer-ho	18
Com es podria canviar un vot per correu?	18
On dormen les paperetes dipositades a Correos la nit anterior a ser lliurades a les meses?	19
El recompte del vot per correu	19
Els nervis arriben a un partit polític que no s’ha sentit afavorit pel possible frau en el vot per correu	20
El vot exterior	21
TERCERA PART: AJUST DELS RESULTATS SEGONS EL FRAU ELECTORAL A LES ELECCIONS DEL 21-D	26
A quant ascendeix exactament el frau?	26
1. Ajustos per frau en el vot per correu	26
2. Correccions per frau en el vot presencial	26
3. Correccions per paperetes duplicades	26
4. Recàlcul del vot exterior en funció dels obstacles que han trobat els electors per votar i del frau estimat	26
5. Impacte sobre la distribució dels escons	29
EPÍLEG	31

PRIMERA PART: LA SIMPLE LECTURA DELS RESULTATS “COMPTABILITZATS” DONA UNA MAJORIA SOCIAL A FAVOR DE LA INDEPENDÈNCIA

L'1 d'octubre de 2017 (1-O), un referèndum legal

La Llei del referèndum d'autodeterminació de Catalunya es fonamenta, bàsicament, en els pactes sobre els drets civils i polítics i sobre els drets econòmics, socials i culturals, aprovats per l'Assemblea General de Nacions Unides el 19 de desembre de 1966, ratificats i en vigor al Regne d'Espanya des del 1977 –publicats en el BOE de 30 d'Abril de 1977– que reconeixen el dret dels pobles a l'autodeterminació com el primer dels drets humans. Així mateix, l'article 1.2 de la Carta de les Nacions Unides i l'Estatut de la Cort Internacional de Justícia estableixen entre els seus propòsits fomentar entre les nacions relacions d'amistat basades en el respecte al principi de la igualtat de drets i al de l'autodeterminació dels pobles.

Catalunya és un “poble” en el sentit de l'art. 1 de la Carta de les Nacions Unides i altres (p. ex. l'art. 1.1 del Pacte internacional dels drets civils i polítics de 1966) i, per tant, té el dret d'autodeterminació que assisteix tots els pobles.

Aquí volem recordar que en la reunió d'experts de la UNESCO sobre el dret d'autodeterminació es va aprovar l'anomenada “definició Kirby”¹ per la qual “un "poble" és reconegut com un grup de persones amb una tradició històrica comuna, una identitat ètnica o racial, homogeneïtat cultural, unitat lingüística, afinitat religiosa o ideològica, connexió territorial o una vida econòmica comuna. Es requereix un element subjectiu addicional: la consciència de ser un poble i la voluntat de ser reconeguda com a tal”.

La Constitució espanyola del 1978 determina en l'article 96 que els tractats internacionals ratificats per Espanya formen part del seu ordenament intern i, en l'article 10.2, estableix que les normes relatives als drets fonamentals i les llibertats públiques s'interpretaran d'acord amb els tractats internacionals aplicables en aquesta matèria.

Des del mateix moment que la Constitució espanyola afirma que els tractats internacionals formen part del seu ordenament jurídic el dret a l'autodeterminació és un dret bàsic que cal respectar.

En la nostra manera de veure no és possible una interpretació restrictiva reduïda com fa el TC, a determinades situacions (dominació colonial, ocupació estrangera, violació sistemàtica i flagrant dels drets) tot i que en alguns d'aquests casos s'hi podria estar incorrent per part de l'Estat espanyol. El dret d'autodeterminació és inherent als pobles pel fet de ser-ho.

Tampoc és pot invocar, com fa el TC, el principi d'integritat territorial dels estats atès que aquest regula i afecta les relacions entre estats i no ha d'interferir en un dret bàsic com és el

¹ http://www.michaelkirby.com.au/images/stories/speeches/1990s/vol24/906-Peoples%27_Rights_and_Self_Determination_-_UNESCO_Mtg_of_Experts.pdf

dret d'autodeterminació. La invocació que es fa de l'apartat 1 (3) de la resolució A/50/6 del 24-10-1995 de les Nacions Unides es incompleta i totalment esbiaixada.

Segons el dret internacional la Llei del referèndum d'autodeterminació de Catalunya és plenament ajustada a dret i també ho és, d'acord al que s'indica en el paràgraf anterior, a la pròpia Constitució espanyola.

Malgrat la legalitat d'aquesta llei, i atès el paper que el Govern espanyol ha fet jugar al Tribunal Constitucional (TC) espanyol, la llei va ser suspesa pel TC el mateix dia 7 de setembre de 2017 en què havia sigut aprovada. Pocs dies després, el 17 d'octubre, el ple del Tribunal Constitucional, per unanimitat, va declarar la inconstitucionalitat i nul·litat de la llei del referèndum.

Ens trobem, doncs, que els resultats de l'1-O donen un sí contundent a la pregunta “Vol que Catalunya sigui un estat independent en forma de república”, la consulta és plenament vàlida segons el dret internacional, ratificada per la pròpia legislació espanyola, i en canvi no ho fa així l'Estat espanyol, que qualifica d'il·legal el referèndum. Aquí rau una bona part del conflicte que es manté viu en aquests moments a Catalunya.

L'autoritat del Tribunal Constitucional espanyol és posada en entredit de forma continuada pel Tribunal Europeu de Drets Humans (també denominat Tribunal d'Estrasburg) i la Cort Europea de Drets Humans.

No és motiu d'aquest treball aprofundir en els aspectes jurídics, que ja es debaten en el terreny jurisdiccional, ni tampoc aprofundir en el debat polític, però no ens ofereix cap dubte la legalitat i, per tant, la vinculació i plena efectivitat del referèndum de l'1 d'octubre de 2017.²

El resultat del referèndum de l'1 d'octubre de 2017 no ofereix cap dubte de legalitat i, per tant, té plena efectivitat

Els resultats de l'1-O

Abans d'entrar de ple en l'anàlisi dels resultats de les eleccions autonòmiques de Catalunya del 21-D, val la pena analitzar els resultats de l'1-O, jornada en què es preguntava a la ciutadania si volia que “Catalunya sigui un estat independent en forma de república”.

El dia 1-O es van recomptar 2.044.038 vots pel Sí i 177.547 vots pel No. De tothom són conegudes les dificultats que van tenir els votants per exercir lliurament el seu dret, al qual havien estat convocats pel Parlament de Catalunya. En els resultats recomptats no van poder ser comptabilitzats aquells que corresponien als col·legis clausurats ni tampoc els que corresponien a les urnes confiscades. La Generalitat de Catalunya va estimar en 700.000 els censats en la totalitat dels col·legis clausurats. També es desconeixen els vots que es va endur la policia. El que està clar és que els vots de les urnes segrestades no farien canviar el sentit del vot, ja que en el conjunt de meses electorals de tot el territori les votacions es van moure entre el 87,84 % i el 98,13 % de vots a favor de “Sí”.

² Qui tingui interès d'aprofundir en el tema recomanem l'informe del Col·lectiu Maspons i Anglasell a <http://masponsianglasell.cat/wp-content/uploads/2017/10/Informe-Llei-Referendum.pdf>

El resultat d'aquest referèndum es resumeix en la taula que segueix.

Taula 1: 1 d'octubre de 2017, vots comptabilitzats. Vol que Catalunya sigui un estat independent en forma de república?

	Vots	Percentatge
Sí	2.044.038	89,41 %
No	177.547	7,77 %
Blancs	44.913	1,96 %
Nuls	19.719	0,86 %
Comptabilitzats	2.286.217	

Font: Generalitat de Catalunya.

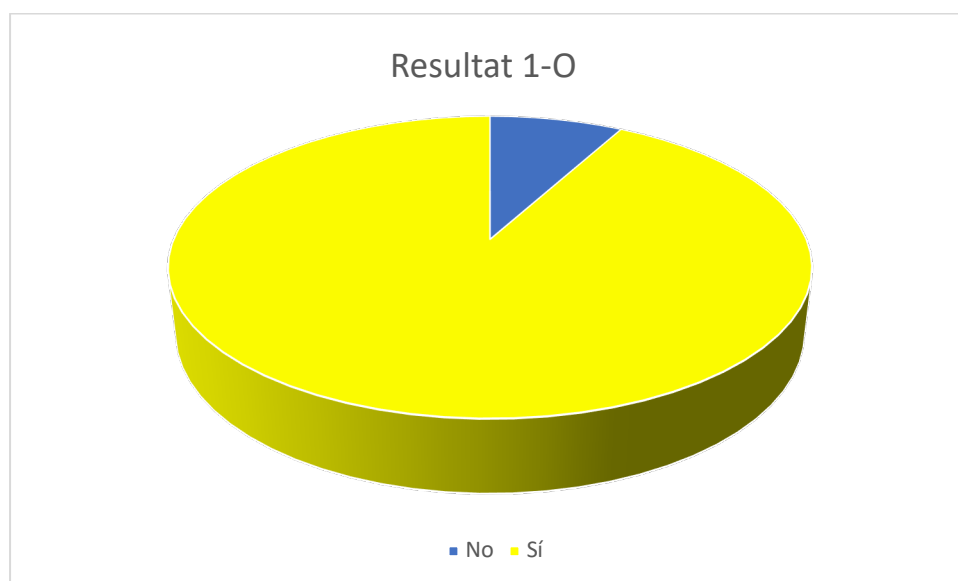
Si dels vots comptabilitzats es consideren només els favorables i els negatius, tenim un 92,01 % a favor i un 7,99 % en contra de la República Catalana (taula següent).

Taula 2. 1 d'octubre de 2017. Vots a favor i en contra que “Catalunya sigui un estat independent en forma de república”

Sí	92,01 %
No	7,99 %

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 1. El resultat de l'1-O

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya.

El resultat de l'1-O mostra un 92,01 % a favor de la independència i un 7,99 % en contra

La participació l'1 d'octubre de 2017

En unes votacions normals, és a dir, on els votants voten en llibertat, es podria considerar que la participació d'un 43,03 % podria ser baixa. Però no ho va ser si considerem les dificultats que van tenir els electors per votar lliurement davant l'oposició violenta de l'Estat.

Si bé la participació escrutada va ser del 43,03 %, la participació real va ser superior, atès que no es van poder comptabilitzar els vots de les urnes confiscades. Si estimem la participació en els col·legis clausurats o amb urnes confiscades, podem dir que la participació real va situar-se entre el 43,03 % i el 56,20 %, sense perjudici que hauria pogut ser més alta sense condicions de violència policial.

Taula 3. Participació comptabilitzada

Cens	5.313.564
Vots comptabilitzats	2.286.217
Participació escrutada (%)	43,03

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Generalitat de Catalunya.

La participació real va ser més alta que la participació escrutada, ja que els vots d'uns 700.000 censats no es van poder comptabilitzar al correspondre a col·legis clausurats o a urnes confiscades per la força. Es desconeix el nombre de vots en urnes confiscades, però coneixent el nombre de votants censats en col·legis clausurats es pot fer una estimació que la participació real podria estar per sobre del 43,03 % (la comptabilitzada) i per sota del 56,20 %, que seria la participació màxima calculada aplicant la mateixa participació en els col·legis clausurats que a la resta de col·legis. Òbviament va ser inferior a la màxima del 56,20 %, ateses les facilitats al vot segons el cens universal, mitjançant el qual un votant va poder votar en un col·legi diferent al seu.

El resultat a favor del sí va ser clar, i des del punt de vista democràtic ja hem vist que és vinculant, atès que és una consulta convocada d'acord amb una llei aprovada pel Parlament de Catalunya en virtut del que hem explicat més amunt.

La participació real va estar per sobre del 43,03 % i per sota del 56,20 %

Les eleccions del 21-D

El cens el 21-D

El cens d'electors en les votacions del 21-D de 2017 va ser de 5.554.455 persones, de les quals 5.328.061 corresponien a persones que estaven incloses al cens a l'interior i 226.394 estaven incloses en el cens a l'exterior.

Taula 4. Electors 21-D 2017

	Electors residents a Catalunya	Electors residents a l'estranger	TOTAL
TOTAL	5.328.061	226.394	5.554.455
Barcelona	3.981.214	175.095	4.156.309
Girona	499.733	18.152	517.885
Lleida	297.866	16.052	313.918
Tarragona	549.248	17.095	566.343

Font: Instituto Nacional de Estadística.

En la taula següent podem veure l'evolució del nombre d'electors en les darreres eleccions.

Taula 5. Evolució del nombre d'electors (CER i CERA)

	Eleccions al Parlament Europeu 2014	Parlament de Catalunya 2015	Eleccions a Corts Generals 2016	Parlament de Catalunya 2017
TOTAL	5.444.161	5.510.837	5.519.882	5.554.455
Barcelona	4.065.197	4.124.349	4.131.319	4.156.309
Girona	506.531	510.825	512.366	517.885
Lleida	313.398	313.737	313.207	313.918
Tarragona	559.035	561.926	562.990	566.343

Font: Instituto Nacional de Estadística.

Aquest creixement del cens, d'unes eleccions a les altres, va crear certs dubtes que es varen debatre en els mitjans. Tanmateix veus corresponents a l'Administració catalana van atribuir l'evolució al creixement normal de la població.

Eleccions convocades i realitzades en clares condicions de mancances democràtiques

No hi ha dubte que aquestes eleccions es van realitzar en una situació de desigualtat i injustícia, mancada de les elementals garanties democràtiques (el Parlament va ser dissolt de forma il·legal, el Govern legítim empresonat i a l'exili, detencions de líders socials, candidats a la presó i a l'exili, Junta Electoral Central només amb representació dels partits polítics espanyolistes...).

Les eleccions tampoc van comptar amb la imparcialitat dels mitjans de comunicació públics i els privats van tenir un clar biaix unionista, la Junta Electoral Central només va tenir vocals en representació dels partits espanyolistes (que no assoleixen ni la meitat de la representació del Parlament de Catalunya), les juntes electorals de zona es trobaven inactives...

La Junta Electoral Central va rebutjar acreditar observadors internacionals, i va contravenir la secció 8^a de l'Acord de Copenhage (1990 CSCE/OSCE).³ Aquesta situació va ser denunciada pels "Democracy Volunteers" que, tanmateix, van fer, de forma limitada, la seva feina. En el seu informe⁴ van expressar que **"no té precedent ni equivalent en les democràcies del nostre entorn que tres dels candidats fossin a la presó, quatre fora del país i sis en llibertat amb càrrecs"**.

Els observadors internacionals van denunciar la manca de neutralitat dels mitjans de comunicació de l'Estat. A l'analitzar durant cada dia de campanya 23 mitjans seleccionats a l'atzar, van comprovar que diaris com 'El País' i 'El Periódico' van donar suport a la campanya per l'unionisme "amb entusiasme".

També el Síndic de Greuges de Catalunya, senyor Rafael Ribó, va qualificar de "preocupants" les decisions de la Junta Electoral que poden vulnerar els drets d'expressió i reunió, en referència a la prohibició del color groc i també de les manifestacions diàries del col·lectiu 'Avis per la Llibertat' a Reus, que volien concentrar-se cada dia para demanar la llibertat dels presos polítics.

Malgrat la situació de manca de llibertats el 21-D confirmà la majoria parlamentària i la majoria social absoluta

El Govern espanyol havia convocat eleccions autonòmiques el 21-D amb el ple convenciment que serien guanyades per les forces espanyolistes, i que el moviment independentista quedaria parlamentàriament en minoria.

Les forces polítiques favorables a la independència s'hi van presentar amb la voluntat de ratificar els resultats del referèndum i ho van aconseguir.

La participació el 21-D

Taula 6. La participació el 21-D

	Electors	Votants	Participació (%)
Participació total	5.554.455	4.392.891	79,09
Participació interior	5.328.061	4.365.660	81,94
Participació exterior	226.394	27.231	12,03

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

³ "Los Estados participantes consideran que la presencia de observadores, ya sean extranjeros o nacionales, puede realizar el proceso electoral de los Estados en que se celebren elecciones. Por consiguiente, permitirán a observadores de otros Estados participantes de la CSCE, así como a instituciones y organizaciones privadas adecuadas que lo deseen, observar el curso de sus procesos electorales nacionales, en la medida permitida por la ley. Asimismo, contribuirán a facilitar un acceso similar a los procesos electorales de nivel inferior al nacional. Dichos observadores no interferirán en los procesos electorales."

⁴ <https://democracyvolunteers.org/2017/12/22/interim-report-catalonian-regional-elections-21-12-17/>

Els resultats del 21-D

En tractar-se d'unes eleccions autonòmiques, els resultats reflecteixen el suport a les diferents opcions polítiques. És a través dels seus programes que podem saber si hi ha una majoria social a favor de la independència, o no. En la taula que segueix tenim els resultats del 21-D.

Taula 7. Vots a candidatures

Candidatures	Total	
	Vots	Escons
Ciudadans-Partido de la Ciudadanía	1.109.732	36
Junts per Catalunya	948.233	34
Esquerra Republicana-Catalunya Sí	935.861	32
Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)	606.659	17
Catalunya en Comú-Podem	326.360	8
Candidatura d'Unitat Popular	195.246	4
Partit Popular/Partido Popular	185.670	4
Partit Animalista contra el Maltractament Animal	38.743	
Recortes Cero-Grupo Verde	10.287	
Per un Món Més Just	577	
Total	4.357.368	135

Font: Oficina del Censo Electoral.

Aquelles forces que manifestaven en el seu programa que estaven a favor o en contra, van ser ben identificades, tanmateix, hi ha forces que de forma expressa no es van voler manifestar, ni en un sentit ni en un altre. Per tant, no és possible comptar-los ni en un sentit ni en l'altre. Com a màxim es pot atribuir la mateixa proporció de vots que a les altres forces, la qual cosa no canviaria el resultat.

Els vots del 21-D comptats segons candidatures que es van pronunciar a favor o en contra de la independència presenten els resultats següents:

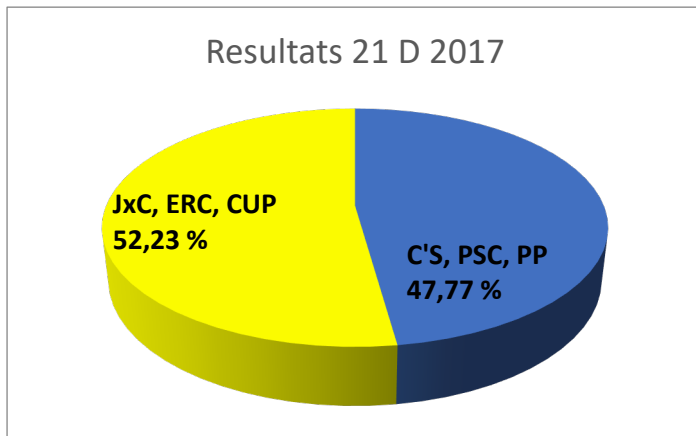
Taula 8. Vots d'opcions que es manifesten a favor o en contra, i percentatge

	Vots	Percentatge de vots
JXC + ERC + CUP	2.079.340	52,23 %
C'S + PSC + PP	1.902.061	47,77 %

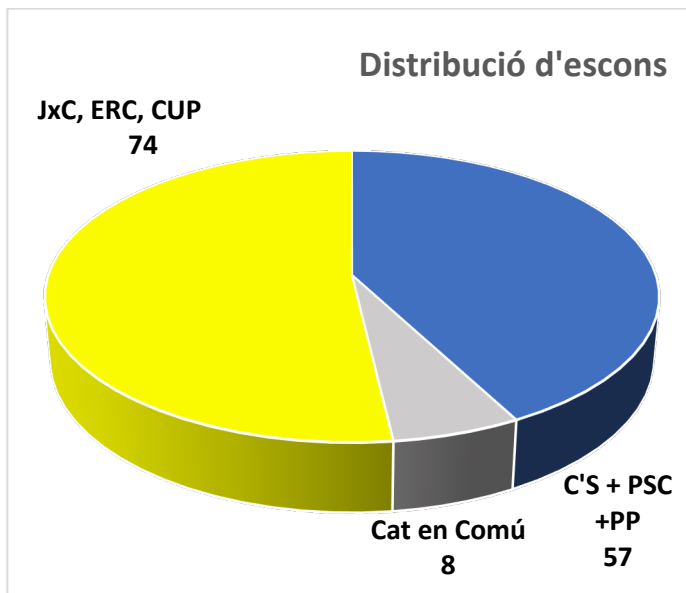
Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats oficials.

Els vots a les candidatures tornen a donar una majoria social i parlamentària clara, inequívocament a favor de la República Catalana

Gràfic 2. Percentatge de vots d'opcions que es manifesten a favor o en contra de la independència

Gràfic 3. Distribució d'escons

Aquests resultats són sistemàticament tergiversats

El vot majoritari a candidatures que es van expressar a través del seu programa electoral és clar. Una vegada més hi ha un 8,63 % dels vots que no van poder ser comptats; són d'aquells que van preferit no prendre part ni en un sentit ni en un altre de forma clara. Mentre el país debatia sobre el futur de la seva forma d'estat, la manca de pronunciament clar no serveix per imputar-lo a favor, però tampoc en contra com si fossin vots a favor de l'espanyolisme.

En canvi els mitjans de comunicació afins a l'Estat, i d'altres que es van sumar al mateix relat, es van abocar de seguida i de forma orquestrada a computar entre els del "no" aquells que no es van expressar clarament ni a favor ni en contra i van desvirtuar la realitat i van fer una lectura contrària a la que donen les xifres llegides fredament.

Imatge I. Distribució de suports tergiversada

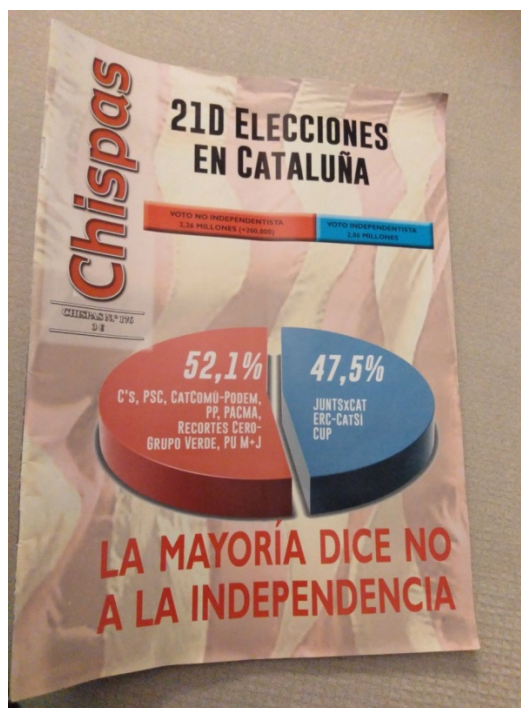

Foto: Portada de la revista Chispas. La tergiversació dels resultats a través de la imatge.

Malgrat la tergiversació el 21-D confirma la majoria parlamentària i la majoria social absoluta

SEGONA PART: EL SISTEMA ELECTORAL ESPANYOL, UN SISTEMA QUE PERMET EL FRAU ELECTORAL

“¿Qué haría usted por España?” “Todo”

Que l'Estat espanyol farà tot el que pugui per evitar la independència és un fet del que no hem de convèncer ningú perquè per tots els mitjans ho han dit i ho han repetit els governants espanyols. Així l'expresident Mariano Rajoy: *“Mientras yo sea presidente, Cataluña no será independiente”*, i també José Manuel García-Margallo, exministre d'Assumptes Exteriors: *“La secesión unilateral no se puede conseguir por otro camino que no sea la violencia”*.

L'Estat espanyol no ha dubtat a agredir les institucions catalanes i els legítims representants del poble de Catalunya així com els líders dels moviments socials. Ha exercit la violència física contra les persones que l'1 d'octubre de 2017 votaven pacíficament. No ha dubtat a agredir l'economia catalana retirant dipòsits de bancs; ha fomentat, tant des de la Moncloa com des de la Zarzuela, el canvi del domicili social de les empreses. Cal considerar també les agressions psicològiques amb les que l'Estat, a través dels mitjans afins, desinforma la població sobre les inventades calamitats que caurien sobre Catalunya en el cas d'una Catalunya independent.

És evident que, en aquest marc polític, el risc de frau, si es disposa dels mitjans per fer-lo, hi és.

El frau electoral

Un fet al que es dona poca importància, perquè es desconeix realment l'abast que té, és el frau electoral. Precisament la dificultat d'aquest treball rau en el fet que si el frau està ben fet, és molt difícil de detectar i pel mateix motiu és difícil de quantificar.

Que a les dues darreres eleccions a Catalunya hi ha hagut frau és una realitat que l'autor d'aquest treball ha investigat i ha observat que adopta diferents formes.

Aquest treball vol fer palesa la importància que el frau electoral ha tingut a Catalunya a les eleccions autonòmiques que han tingut lloc el 27 de setembre de 2015 i el 21 de desembre de 2017 (21-D). El frau ha estat detectat de forma tímida en el vot presencial (en el vot presencial, el frau és més difícil de realitzar, ja que la quantitat de voluntaris que fan d'interventors i apoderats en les eleccions realment el dificulta, tot i que no l'impedeix). El frau en el vot per correu és més opac i més efectiu i en el vot exterior és totalment clar tant per acció com per omissió. El present estudi es centra principalment en els resultats del 21-D.

El frau ha distorsionat de tal manera els resultats que pot haver afectat entre 97.048 i 138.953 vots i 6 escons del Parlament de Catalunya.

Aquests resultats fraudulents consegüentment menysvaloren i disfressen de majoria no absoluta el que realment és la majoria social absoluta a favor de la independència.

Hi ha diferents fets que han posat en alerta sobre el frau electoral tant en el 27-S com en el 21-D.

En el vot per correu el fet que va aixecar l'alerta va ser quan en les eleccions del 27-S de 2015 es va observar la manera com es votava per correu. Quan es va analitzar el que feien els empleats del mostrador de correus (ho expliquem més endavant) i es va veure on es dipositen i es custodien els vots és quan s'arribà a la conclusió que el frau electoral en el vot per correu és tècnicament possible i té serioses mancances de seguretat.

En el vot exterior ja fa anys que els votants que resideixen a l'exterior han expressat les dificultats que tenen els electors residents a l'estranger per poder fer ús del seu dret a vot i han posat també de manifest la manca de garanties del vot exterior.

Finalment diferents testimonis han expressat conductes estranyes que s'han vist en el vot presencial que descrivim en aquest apartat.

En un moment històric d'indubtable croada de l'Estat espanyol contra l'independentisme (aplicació esbiaixada, abusiva i il·legal de l'article 155 de la CE), la defensa de la unitat d'Espanya ho justificaria tot. Recordem que el diputat a les Corts espanyoles d'ERC, Sr. Gabriel Rufián, va preguntar al Sr. Eugenio del Pino, exdirector adjunt operatiu de la Policia Nacional, què estava disposat a fer per Espanya i Pino li va contestar: "Todo".⁵

**Si tècnicament el frau és possible,
si per Espanya "se haría todo", algú dubta que s'hagi fet?**

El frau, segons les diferents formes de votació

El vot presencial

El fet que tant els partits polítics com les organitzacions ciutadanes van ser presents a través dels interventors i apoderats dels partits polítics va impedir que hi hagués un frau electoral més massiu del que hi ha hagut.

Fem aquí un recull de diferents incidències que es van observar el 21-D en el vot presencial i que van perjudicar els partits independentistes:

- En diferents col·legis es van trobar sobres de votació amb la papereta de Ciutadans a dins. Aquesta incidència es va detectar a Bellvitge per apoderats de ERC, també a Caldes de Malavella i a altres indrets. L'alcalde de Badalona, Dolors Sabater, va

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=TejAxmEedDE>

declarar que aquest fet havia succeït i era preocupant, ja que servia per invalidar vots d'altres opcions. La coincidència dins d'un sobre de la papereta de Ciutadans amb la d'una altra opció invalida el vot. Si n'hi ha dues de Ciutadans el vot compta a favor de Ciutadans. El fet que succeeís en diversos llocs per part de la mateixa formació política apunta a una operació planificada.

En el cas d'Hospitalet és important remarcar els fets que van passar en diversos col·legis electorals (entre d'altres l'Institut d'Ensenyament Secundari Eugeni d'Ors) que assenyalen cap a la compra de vots. Al llarg del matí de la jornada de votació el nerviosisme d'un apoderat del partit Ciutadans era manifest. Aquest nerviosisme va desaparèixer després del migdia quan, de forma simultània, van començar a entrar a la sala de votació diferents persones en comitiva que anaven a votar. Totes elles van tenir una manera de fer similar, que consistia en no dipositar el vot dins l'urna fins que un company, que estava preparat, fes una foto demostrativa que la persona votava.

- Aquesta o semblant forma d'actuar s'ha repetit en altres poblacions segons diferents testimonis que hem recollit.
- La troballa de bitllets de 50 euros dins d'un sobre de votació al fer el recompte de vots el 21-D a Barcelona tindria alguna cosa a veure amb aquestes conductes estranyes?

Podem pensar que algunes d'aquestes incidències són menors, que afecten pocs vots, però no és un fet menor la compra de vots, que en el cas analitzat s'ha fet evident per la forma d'actuar de les persones, però que és difícil quantificar l'abast que va tenir, ja que l'origen del frau es fa fora del col·legi, sense presència d'apoderats ni observadors.

Fixem-nos que majoritàriament les incidències apunten a Ciutadans. Si es recorda la inversió feta per aquest partit en un immens desplegament en mitjans electorals, no ens ha d'estranyar. Una actuació com la descrita tampoc es fa per un grapat de vots, sinó que només té sentit si es fa d'una manera generalitzada. A quin percentatge podria ascendir aquest frau? Per fer una avaluació de l'impacte quantitatiu no queda més remei que treballar amb unes hipòtesis (un 5 % i un 6 %), que es quantifiquen en la part tercera d'aquest treball. En l'escrutini aquests vots no se sumarien a cap altre partit ja que la majoria de votants previsiblement no haurien anat a votar i per tant només se sumarien a l'abstenció.

El vot per correu

El 27-S vàrem observar que el vot per correu no es feia de forma transparent ni estava intervingut pels partits polítics, com sembla que no ho ha estat mai. Del 21-D tenim més informació que evidencia que el frau va ser una realitat.

Les deficiències del vot per correu han estat denunciades amb anterioritat pels organismes internacionals. L'Oficina d'Institucions Democràtiques i Drets Humans (*Espanya elecciones a cortes generales 20 de diciembre de 2015 OSCE/OIDDH Informe Final de la Misión de Evaluación Electoral*) ho feia constar així: "Las autoridades deberían subsanar las deficiencias del sistema de voto por correo y tomar medidas para velar por que todos los electores se pudieran beneficiar en la mayor medida posible de la igualdad de oportunidades para emitir su voto."

Negligència, incompetència, premeditació...? El cert és que el vot per correu (tant l'interior com l'exterior) no és segur, i a més en el vot exterior les dificultats per votar són tan grans que és materialment impossible per a la major part de votants.

El frau tant en el vot per correu com en el vot exterior és fàcil de fer. I en les actuals circumstàncies, si tècnicament és possible, algú dubta que l'Estat espanyol no l'hagi fet?

El vot per correu és fàcilment manipulable, si es disposa dels mitjans per fer-ho

El 27-S de 2015 havíem observat com es va fer el vot per correu.

Ens estalviem explicar algunes operacions sabudes per tothom i ens centrem en el que és més significatiu de l'operatòria:

1. El votant per correu tria la papereta per votar (doc 1) d'entre les que ha rebut de la Junta Electoral.
2. Posa la papereta en el sobre de votació (doc 2).
3. Incorpora el certificat (doc 3) que li ha arribat de la Junta Electoral on essencialment la informació diu que
 - la persona A.B.C. amb document identificatiu 99.999.999A està inscrita a
 - la mesa W del Col·legi Electoral X carrer Y de la població Z.
4. El votant per correu posa els tres documents anteriors en un sobre gran (doc 4) que també li ha fet arribar la Junta Electoral.
5. Amb el seu document identificatiu i aquesta documentació, va a una oficina de Correos de España.
6. A Correos l'empleat introdueix al sistema d'enviaments postals les dades (la persona A.B.C. amb document identificatiu 99.999.999A envia el sobre a la mesa W de l'Escola Electoral X carrer Y de la població Z).
7. A continuació l'empleat imprimeix una etiqueta (doc 5) que inclou la informació de la persona que envia i la del col·legi electoral i l'enganxa al sobre gran (doc 4).
8. Tot seguit l'empleat lliura al votant el justificant (doc 6) de tramesa d'un sobre certificat.
9. Finalment l'empleat diposita el sobre en una gaveta amb altres sobres.

Qui tingui dues nocions d'informàtica veurà que tota aquesta operatòria, disposant de la informació de l'apartat 6, que coincideix amb la de l'apartat 3, pot ser replicada des de qualsevol altre lloc del món mentre es tingui accés a dos servidors, el de Correos i al de la Oficina del Censo.

Com es podria canviar un vot per correu?

Amb voluntat de frau i amb accés als dos servidors, si algú ho té organitzat així (recordem el "*¿qué haría usted por España?*") pot imprimir una nova etiqueta (pas 7) en qualsevol moment. Dins un sobre normalitzat idèntic al que va rebre el votant a casa seva (doc 2), s'hi posaria una papereta nova i un nou certificat (duplicat) de la Junta Electoral (doc. 3) idèntic al que havia estat lliurat al votant.

Amb tot el nostre respecte pel món de la informàtica, el més inexpert dels informàtics sap imprimir una informació localitzable per una referència (el document identificatiu), en dos formats: l'etiqueta i el certificat.

Cal ser malpensat? No. Només caldria organitzar-ho si així es volgués fer. Tècnicament és fàcil de fer si es disposa dels mitjans.

On dormen les paperetes dipositades a Correos la nit anterior a ser lliurades a les meses?

Segons hem pogut saber els sobres dels vots per correu *dormen* la darrera nit a Correos, a l'oficina de la població destinatària del vot. Pot ser agosarat pensar que hi hagi funcionaris que no compleixin amb la seva obligació de custodiar fidelment la documentació que els ha estat dipositada i que haurien de lliurar a la mesa electoral? Pot ser que facin un delictes electoral?

Darrerament s'ha sabut de membres de la Guàrdia Civil que han format part d'escamots dedicats a retirar llaços grocs. Si veiem la informació i les imatges extretes de les xarxes que referenciem a peu de pàgina,⁶ veurem que el dia 8 d'agost de 2018 hi havia una nota que deia literalment: “fa uns dies José Javier Murillo Santiago, director de l'oficina de correus del c/ Lluís Pericot de Girona, excandidat del PP i afiliat a CCOO, va encarar-se amb una persona que li recriminava que arrenqués llaços grocs a l'Escala”. Al twitter s'annexava el vídeo que consta referenciat a peu de pàgina.

Si un director de correus concret troba normal limitar els drets d'expressió de les persones de les que discrepa, per què no pot limitar d'igual manera el dret de vot d'altres persones?

Hem vist com ha actuat l'Estat amb la retirada de dipòsits dels bancs, hem vist com s'ha agredit la població pacífica, com han sigut detingudes persones que han expressat lliurement les seves idees polítiques, com es limiten els drets d'expressió de les persones, que hi ha fons reservats a la Operación Catalunya...

El cert és que el vot per correu no està intervingut pels interventors ni apoderats dels partits polítics. Si algú ha votat per correu sabrà que el seu vot el van dipositar en un mostrador i si s'hi va fixar va veure com d'aquí el deixaven en una gaveta amb altres sobres, i a partir d'aquell moment no té garanties que el vot que ha entrat a l'urna sigui realment el seu.

Tal com funciona el sistema de vot per correu i exterior, el frau no seria imputable necessàriament a una incorrecta actuació dels funcionaris, sinó a algú que actua a partir de les febleses del procediment.

El recompte del vot per correu

És habitual que el vot per correu sigui el darrer que s'introdueix a l'urna, o bé com s'ha fet en algun cas, s'ha recomptat sense introduir-lo a l'urna.

El més freqüent és que el contingut de l'urna s'aboqui sobre la taula cap per avall, de tal manera que els primers vots quedin a sobre i els darrers a sota la pila. Al fer aquesta operació,

⁶ <https://twitter.com/Reusantifa/status/1027290409536577537> ;
<https://www.facebook.com/neus.torresdonat/videos/1749664575150064/>

normalment els vots per correu es barregen amb els vots presencials i no és possible seguir-ne la pista.

Però no sempre ha estat així. Expliquem un cas que coneixem personalment, que coincideix amb d'altres que ens han narrat, i que confirma el que pensem sobre el frau per correu.

Es tracta de la mesa 184 A del col·legi electoral IES Maragall del districte de l'Eixample de Barcelona, mesa en la qual un dels col·laboradors d'aquest treball estava present. Aquesta urna no es va girar cap per avall i un cop oberta l'urna no es van barrejar tampoc les paperetes abans d'extreure-les, de manera que els primers 15 vots que van sortir-ne van ser els del vot per correu: 10 vots a favor de candidatures unionistes, pràcticament totes de Ciutadans, (66,7 %) i 5 a favor de candidatures independentistes (33,3 %). En canvi el resultat de la mesa va ser 46,4 % en contra i 53,6 % a favor.

L'estadística diu que la probabilitat que en extraure a l'atzar 15 vots d'aquesta població i que 10 siguin contraris és del 6,1%.

Hi ha altres testimonis que hem aconseguit que sense precisar el nombre exacte de vots van veure una composició semblant de les paperetes dels sobres que estaven a la part alta de l'urna, de manera que els primers vots, els de sobre, eren de Ciutadans, i al cap d'una estona l'extracció de sobres amb paperetes va canviar de sentit i es corresponien fonamentalment a les formacions de Junts per Catalunya, ERC, CUP a Catalunya en Comú i a d'altres formacions. És a dir, les paperetes de sobre, que provenien del vot per correu, eren vots de Ciutadans, i les que seguien a continuació provenien del vot presencial, i responien de forma diversificada a tots els partits polítics.

És evident que s'ha treballat amb una mostra molt petita, perquè no ha pogut ser d'altra manera, ja que només s'ha pogut fer en meses en què en el recompte no es va bolcar l'urna cap per avall, que va ser la pràctica habitual. Aquesta és la dificultat d'aquest treball, tanmateix, haver analitzat aquests cassos també n'és la seva virtut, ja que el bolcat de l'urna és el més habitual.

Els nervis arriben a un partit polític que no s'ha sentit afavorit pel possible frau en el vot per correu

Possiblement aquesta circumstància, el frau per correu, no es va produir per primera vegada el 2017. En una ciutat del Vallès Occidental, el portaveu del PP local es va adreçar poc després del 21-D a un representant de l'Administració i va preguntar insistentment sobre què havia passat en el vot per correu, ja que semblava que havia afavorit, en aquesta ocasió, a Ciutadans. Del 27-S de 2015 al 21-D, el vot per correu s'havia traslladat del PP a Ciutadans, i el PP estava molestat perquè no hi estava acostumat. Òbviament el representant de l'Administració no tenia resposta, perquè no havia de saber el que havia passat.

El frau en el vot per correu, una evidència

El vot exterior

En les dues darreres eleccions a Catalunya els catalans repartits pel món han expressat la impossibilitat, en molts cassos, d'exercir el seu dret de vot; han manifestat les irregularitats en consolats i ambaixades i la manca de seguretat en tot el circuit del vot.

Ja hem vist més amunt que hi havia 226.394 electors inscrits residents a l'estranger (taula 4) dels quals va ser efectivament comptabilitzat el vot de 27.058 persones inscrites al CERA (*censo de electores residentes-ausentes que viven en el extranjero*).

La participació a l'exterior va ser molt baixa, de les més baixes de la història, malgrat que la participació general ha sigut molt alta 79,09 % i la interior 81,94 %.

Només un 12,03 % dels electors a l'exterior van poder votar efectivament

Només un 12,03 % dels electors a l'exterior van poder votar efectivament; s'ignora els que ho van intentar però que no ho van aconseguir. L'organització Catalans al món⁷ va recollir moltes queixes d'electors d'arreu del món que no van poder rebre les paperetes a temps.

Aquesta anomalia ha estat denunciada també pel Síndic de Greuges, senyor Rafel Ribó,⁸ que va posar de manifest les irregularitats i incompliments en l'enviament del vot per correu a partir de les queixes i consultes de diferent tipus que va rebre, relacionades, principalment, amb les dificultats per poder exercir el dret de vot per correspondència des de l'exterior. La mecànica del vot pregat i els curts terminis establerts per la Llei electoral per a cadascun dels passos van derivar en la impossibilitat de votar a les eleccions al Parlament de Catalunya del 21-D per part de molts electors.

Taula 9. Vot exterior a candidatures

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Total electors
					226.394
Ciudadans-Partido de la Ciudadanía	4.377	453	302	606	
Junts per Catalunya	5.216	864	608	539	
Esquerra Republicana-Catalunya Sí	4.204	570	565	521	
Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)	2.223	228	177	247	
Catalunya en Comú-Podem	1.870	136	97	161	

⁷ Informe sobre el vot exterior: defectes i millores en el procés electoral del 21 de desembre de 2017. CATALANSALMON.com

⁸ Síndic de Greuges de Catalunya. Informe al Parlament de Catalunya 2017.

Candidatura d'Unitat Popular	1.177	167	88	128	
Partit Popular/Partido Popular	815	170	63	163	
Partit Animalista contra el Maltractament Animal	135	20	9	16	
Recortes Cero-Grupo Verde	108	15	4	12	
Per un Món Més Just	0	1	3	0	
Total votants	20.125	2.624	1.916	2.393	27.058

Font: Oficina del Censo Electoral. Dades definitives.

Tot i que, segons fonts d'informació de la Delegación del Gobierno (senyor Enric Millo) les sol·licituds de votació es van incrementar en un 80 % amb relació al 2015, les dificultats del sistema de votació han reduït de forma considerable els vots rebuts de l'exterior.

De les 42.014 sol·licituds presentades per votar van ser acceptades 39.521, de les quals només han estat escrutats vàlidament 27.058 vots.

Les dificultats en exercir el vot a l'exterior, van portar al Síndic de Greuges a recordar que es repeteixen en cada contesa electoral i, per tant, va reiterar la necessitat de canviar el sistema de vot a distància perquè s'ha demostrat que és "complex i ineficient".

El Síndic de Greuges va reiterar la necessitat de canviar el sistema de vot a distància perquè s'ha demostrat que és "complex i ineficient"

Aquesta dificultat és evident, i és la que impedeix que el vot exterior pugui ser comptabilitzat degudament. Si bé el nombre d'electors inscrits s'ha multiplicat per quatre des del 1995, la participació ha baixat del 28,6 % el 1995 al 12,03 % el 2017⁹, participació que no es correspon a la participació de l'interior, que va ser d'un 81,94 % (superior al 79,09 % global).

La implantació del vot pregat obstaculitza el vot exterior i la participació dels catalans de l'exterior ha baixat d'un 30% a poc més del 10%

Tots els partits han coincidit en la adversitat que significa el vot pregat per al vot exterior i s'han compromès de manera pública a suprimir-lo, però encara no s'ha aprovat cap nova regulació.

Sembla important recollir aquí algunes dades de l'Informe sobre el Vot Exterior: Defectes i Millores en el Procés Electoral del 21 de Desembre de 2017 emès per l'associació Catalans al món.¹⁰

⁹ Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

¹⁰ Catalansalmon està reconeguda per la Generalitat com a una de les Comunitats Catalanes de l'exterior. https://catalansalmon.com/premsa/notesdepremsa/informe_sobre_el_21-Des_cat.pdf

La voluntat de votar i de facilitar el vot és clara per a una bona part dels electors exteriors, tant és així que més de 800 persones de tot el món es van presentar voluntàries per fer de representants consulars durant els dies 17, 18 i 19 de desembre (ampliats als 20 i 21 posteriorment).

Dels 226.381 catalans registrats al CERA amb dret a vot el 21-D, consta que només es van presentar 42.014 sol·licituds, de les quals van ser acceptades 39.521 peticions per votar (17,46 % del cens).

És especialment greu que d'aquestes peticions, només van ser lliurats a les Juntes Electorals Provincials el nombre de 27.173 vots, un 12,03 % dels electors.

Això indica que un 32 % dels que van fer totes les gestions correctament per votar, no van poder votar finalment.

Segons aquest informe a la circumscripció de Barcelona es van escutar 20.211 vots (20.368 segons les dades oficials), i hi va haver almenys 1.000 vots que no es van comptar perquè no estaven correctament documentats; no portaven el certificat, o la còpia del DNI o passaport o qualsevol altra incidència.

Molta gent informa en cada convocatòria electoral que no ha rebut les paperetes per votar, tot i haver fet totes les gestions.

Problemes durant el vot presencial als consolats.- Catalans al món posa de manifest que molts dels problemes durant el vot presencial als consolats són deguts a la manca de legislació sobre aquest procés, principalment la manca de legislació sobre el paper dels representants electorals als consolats, així com la tasca que han de fer i quins drets tenen per fer-la.¹¹

Gestió del vot per correu sense observadors presents.- Segons els casos el vot per correu es posava en una urna al començament o al final del dia o bé en una caixa forta, però hi ha va haver consolats amb un tractament poc transparent. Alguns representants van reportar haver vist el vot per correu separat per províncies abans de començar el primer dia del vot presencial. Aquest fet implica que el vot per correu s'havia obert i es va tractar sense cap observador present.

Urnes dipositades en habitacions tancades i no accessibles.- En diferents casos, les urnes no van estar a la vista dels observadors; es van disposar en habitacions tancades i només es va permetre l'accés als representants quan algú es presentava a votar. Les urnes, per tant, només eren visibles als observadors en determinats moments.

Manca de seguretat en els segells de les urnes.- La durada del vot presencial va fer que els representants fessin relleus per fer la seva tasca. Normalment els observadors al final de la jornada no eren els mateixos que l'obrien l'endemà; per tant, la manera de confirmar que l'urna no havia estat manipulada era fotografiar els segells de l'urna i compartir les fotografies amb els representants següents. Diferents consolats van posar problemes per fer aquestes fotografies, al·legant la prohibició genèrica de fer fotografies als consolats.

¹¹ BOE 1639 Llei orgànica 2/2011, de 28 de gener - Article 75. Exercici del vot per les persones que viuen a l'estranger.

Terminis per rebre els vots per correu al consolat.- Com és sabut, el període de votació presencial als consolats, que inicialment era previst només per als dies 17, 18 i 19 de desembre, es va allargar al 20 i 21 en una segona “fornada” de votacions, on s’enviaven per separat les actes i els vots a la delegació provincial corresponent. Aquesta decisió va ser molt positiva i l’informe recomana estudiar la possibilitat de fer-ho en totes les comeses electorals a partir d’ara, proposta que tindria sentit si es pogués garantir la seguretat de la custòdia.

Tracte discriminatori als votants residents temporals.- L’informe de Catalans al món denuncia el tracte discriminatori als votants residents temporals, als quals en ocasions no se’ls va permetre gaudir de la mateixa ampliació de termini.

Allargament del termini de votació fins al dia de les eleccions.- Segons l’informe, dels 28.047 vots que van comptar els representants als consolats, 23.427 es van fer els dies 17,18 i 19, i 4.620 els dies 20 i 21 (16,5%). El dia 19, 23.427 83,5 %. Els vots als consolats el dia 21 van ser 4.620 16,5%. Total vots als consolats: 28.047 (27.231 són els que van ser definitivament comptabilitzats). Una sisena part del vot exterior (presencial i per correu) s’hagués perdut si no s’hagués ampliat el termini.

L’informe recomana que aquesta pràctica d’allargar el període de vot exterior fins al mateix dia de les eleccions, s’apliqui a partir d’ara a totes les properes convocatòries, tot garantint la seguretat de la custòdia.

Si no s’hagués ampliat el termini als dies 20 i 21, el resultat total de 27.173 vots escrutats el dia 24 hauria estat un 16 % inferior i el percentatge final de la participació del vot exterior hauria passat del 12 % al 10 %.

Vots per correu (emesos dins de termini) rebuts al consolat posteriors al dia 21.- Després de l’ampliació, el dia 21 es va tancar als consolats el període de vot presencial i es van enviar els vots i les actes a la Junta Electoral per valisa diplomàtica. El vot per correu es va tancar el dia 20; qualsevol vot rebut amb mata-segells posterior al dia 20 es va donar per invàlid per caure fora de termini.

Es va donar el cas de vots per correu emesos dintre de termini que van arribar al consolat després del 21, és a dir després de l’enviament de les actes i els vots a la Junta Electoral. Ningú sembla tenir clar quin es el procediment per tractar aquests casos. En el marc dels diferents contactes de la xarxa amb el servei d’informació del Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, l’OID (Oficina de Información Diplomática) i malgrat la insistència no es va aconseguir obtenir resposta, sinó que va derivar-ho a la JEC.

Paperetes als consolats.- Molts representants van reportar casos on els votants es van presentar al consolat, esperant trobar-hi les paperetes per votar, com a conseqüència que primer calia sol·licitar el vot (vot pregat) i rebre les paperetes per correu. La possibilitat de tenir paperetes als consolats facilitaria molt el vot, perquè no caldria esperar que arribessin les paperetes per correu postal. El certificat de vot el podria gestionar directament el personal del consolat amb algun programa propi de l’INE. Hauria de ser suficient per votar el passaport o el DNI.

Manca de control previ a l'escrutini del dia 24.- Segons l'informe, el procés que va entre el recompte de vots dels consolats fins que els vots entren a l'escrutini final a les Juntes Provincials és la part més opaca de tot el procés electoral, al no haver-hi cap control.

Els consolats aixequen acta de les dades dels vots rebuts el 19 i el 21. Però no ho publiquen oficialment enlloc per poder-ho validar oficialment i globalment. Els vots s'envien a la Junta Electoral Central i se suposa que aquesta ho distribueix a les juntes electorals provincials.

No es té constància de quants vots arriben a les juntes provincials abans del recompte. Si es perd alguna saca de correus o hi ha qualsevol problema, no hi ha manera de saber-ho.

Segons l'informe mancaria que els consolats donessin les seves xifres a l'oficina del cens i aquesta les publicués; que la Junta Electoral Central publicués també la xifra de vots que li arriben i que cada junta electoral provincial publicués també quants vots té abans de començar l'escrutini. Sense aquesta informació, assenyala l'informe, qualsevol frau és possible.

Xifres totals de vots rebuts abans de començar l'escrutini.- Segons l'informe resulta bàsic saber el total de vots que arriben a cada junta electoral abans de l'escrutini. Això inclou tots els vots que els funcionaris validaran i introduiran a l'urna si es consideren vàlids. L'informe assenyala que el total de vots que s'introdueixen en l'urna no coincideix amb el total de vots que arriben a l'escrutini (inclosos els vots nuls) doncs hi ha almenys dos fets que poden alterar aquesta xifra.

El vots descartats, que arriben al recompte, però que els falta la documentació o el certificat, i que per tant no entren en l'urna, no són considerats nuls, ja que no es consideren vots efectuats. A Barcelona es van poder comptar almenys 1.000 d'aquests vots descartats perduts. Tenir la xifra del total inicial i comparar-la amb el recompte final (inclosos els nuls) donaria aquesta xifra de vots perduts.

L'informe de Catalans al món insisteix que es constata la manca de control i, sense control, qualsevol frau és possible

Amb l'actual funcionament, tant en el vot per correu com en el vot exterior, de totes les fonts estudiades es conclou que no hi ha cap garantia que el vot que un votant ha emès sigui el vot que finalment és escrutat.

No hi ha cap garantia que el vot que un votant ha emès sigui el vot que finalment és escrutat

TERCERA PART: AJUST DELS RESULTATS SEGONS EL FRAU ELECTORAL A LES ELECCIONS DEL 21-D

A quant ascendeix exactament el frau?

Els fets fraudulents que ens han arribat i que hem analitzat en l'apartat anterior no són òbviament quantificables directament; per tant, per fer els càlculs s'han fet diferents hipòtesis, que resumim en dos supòsits.

1. Ajustos per frau en el vot per correu

Tal com s'ha descrit, la forma en què es pot fer el frau del vot per correu, si es disposa dels mitjans, és molt fàcil de fer. Aquí utilitzem les hipòtesis que s'ha realitzat respectivament en un 75 % i un 100 % dels 81.539 vots per correu acceptats, en els supòsits que detallem a continuació.

Els vots assignats es resten a Ciutadans i es redistribueixen proporcionalment als vots obtinguts a la resta de candidatures, que veurien augmentats els seus vots.

2. Correccions per frau en el vot presencial

El frau en el vot presencial pot tenir diferents modalitats i és cert que hi havia interventors que en dificultaven la realització. Per això contemplem, tenint en compte aquelles conductes que hem descrit que són reveladores de la compra de vots, dues hipòtesis de la compra de vots que situem en un 5 % i un 6 %, respectivament.

Aquí s'ha calculat restant els vots a Ciutadans (ja que les conductes a les quals hem fet referència anaven relacionades amb els interventors d'aquesta formació). En els dos supòsits aquests vots no es donen a la resta de candidatures, ja que pel perfil del votant (en la major part dels casos eren persones que no sabien com es votava) aquests vots haurien anat a l'abstenció.

3. Correccions per paperetes duplicades

Dues paperetes de diferent partit introduïdes en un mateix sobre donen lloc a un vot nul. Les incidències detectades han anat també relacionades amb Ciutadans. En els dos supòsits que analitzem hem utilitzat respectivament que aquest frau va implicar un 50 % i un 60 % dels 16.092 vots nuls comptabilitzats.

4. Recàlcul del vot exterior en funció dels obstacles que han trobat els electors per votar i del frau estimat

Hem fet la hipòtesi que la participació exterior, en el cas que s'hagués pogut realitzar sense els obstacles descrits, hauria sigut semblant a la participació interior, un 81,94 % dels vots. Hem considerat també, d'acord amb les explicacions extretes de l'informe de Catalans al món, que el frau podria haver afectat un 25 % i un 50 % en els diferents supòsits.

Aplicant les hipòtesis anteriors hem elaborat, combinant diferents possibilitats, els dos supòsits que resumim en les taules i gràfics següents:

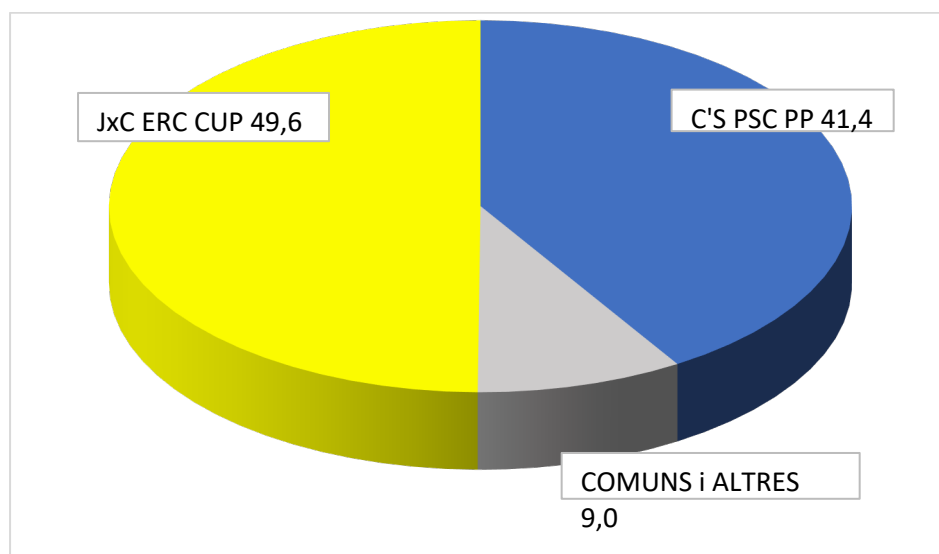
Taula 10. Supòsit 1. Càlcul dels vots segons les hipòtesis de frau següents. Recàlcul dels vots del 21-D

Frau per correu del 75 %; 5 % de frau en el vot presencial; 50 % dels vots anul·lats per més d'una papereta en el sobre; votació exterior ajustada a la participació assimilada a la del vot interior (81,94 %) i frau del 25 % en el vot exterior.

Supòsit 1	Frau per correu 75 %; 5 % en el vot presencial; 50 % vots nuls per paperetes preintroduïdes; participació exterior igual que interior 81,94 % amb frau estimat 25 % en percentatge de vot								
	JxC	ERC	CUP	C's	PSC	PP	Comuns	Altres	Total
Vot interior a candidatures	941.006	930.001	193.686	1.103.994	603.784	184.459	324.096	49.284	4.330.310
Correcció frau correu interior 75 %	17.852	17.644	3.595	-61.154	11.466	3.493	6.169	935	0
Ajust per frau en el vot presencial 5 %				-51.613					-51.613
Correcció per paperetes preintroduïdes 50 %	2.349	2.321	473	-8.046	1.509	460	812	123	0
Vot exterior del 81,94 % (frau 25 %)	52.880	42.877	11.414	29.503	21.036	8.861	16.566	2.363	185.501
	Vot independentista			Vot unionista			Comuns	Altres	Total
	1.014.086	992.844	209.168	1.012.684	637.795	197.272	347.642	52.705	4.464.198
%	49,64			41,39			7,79	1,18	100

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 4. Resultats del 21-D ajustats del frau electoral i l'efecte vot exterior, supòsit 1

Font: Elaboració pròpia.

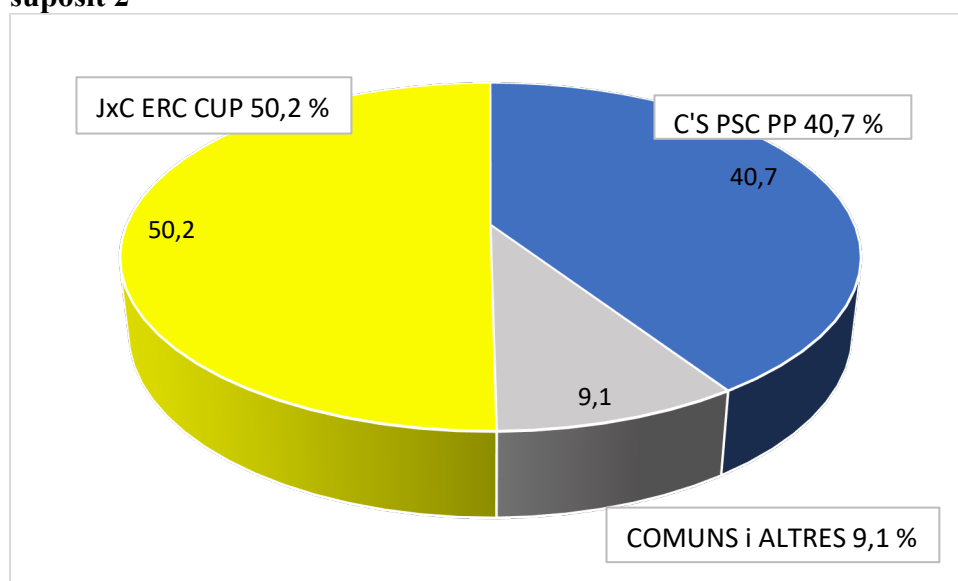
Taula 11. Supòsit 2. Càlcul dels vots segons les hipòtesis de frau següents. Recàlcul dels vots del 21-D

Frau per correu del 100 %; 5 % de frau en el vot presencial; 50 % dels vots anul·lats per més d'una papereta en el sobre; votació exterior ajustada a la participació assimilada a la del vot comptabilitzat (79,09 %) i frau del 50 %.

Supòsit 2	Frau per correu 100 %; 6 % en el vot presencial; 60 % vots nuls per paperetes preintroduïdes; participació exterior igual que interior 81,94 % amb frau estimat 50 % en percentatge de vot								
	JxC	ERC	CUP	C's	PSC	PP	Comuns	Altres	Total
Vot interior a candidatures	941.006	930.001	193.686	1.103.994	603.784	184.459	324.096	49.284	4.330.310
Correcció frau correu interior 100 %	23.803	23.525	4.794	-81.539	15.289	4.657	8.225	1.247	0
Ajust per frau en el vot presencial 6 %				-61.692					-61.692
Correcció per paperetes preintroduïdes 60 %	2.819	2.786	568	-9.655	1.810	551	974	147	0
Vot exterior del 81,94 % (frau 50 %)	56.204	45.557	12.150	19.671	22.371	9.428	17.615	2.504	185.501
	Vot independentista			Vot unionista			Comuns	Altres	Total
	1.023.832	1.001.869	211.197	970.779	643.254	199.095	350.910	53.182	4.454.119
%	50,22			40,71			7,88	1,19	100

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 5. Resultats del 21-D ajustats segons el frau electoral i l'efecte vot exterior, supòsit 2

Font: Elaboració pròpia.

TAULA 12 Resum dels percentatges dels vots segons els resultats calculats amb l'efecte frau més l'efecte vot exterior (2 supòsits)

	INDEPENDENTISME	UNIONISME	COMUNS	RESTA
Supòsit 1	49,64 %	41,39%	7,79 %	1,18 %
Supòsit 2	50,22 %	40,71 %	7,88 %	1,19 %

Font: elaboració pròpia.

Si ja amb els vots del recompte oficial vèiem que la majoria social a favor de la independència és clara, si estudiem l'impacte del frau electoral, veiem que la diferència amb l'unionisme és d'aproximadament 9 punts.

Hem de tenir en compte que el vot de Comuns i de les altres opcions en un referèndum d'independència s'hauria de partir entre el sí i el no, amb la qual cosa els resultats serien molt més clars.

5. Impacte sobre la distribució dels escons

De la mateixa manera que el frau modifica els resultats, també modificaria la composició del Parlament de Catalunya.

Aplicant per províncies la Llei d'Hondt de repartiment d'escons en la taula següent presentem el resultat segons els dos supòsits anteriors.

Taula 13. Redistribució d'escons segons els dos supòsits

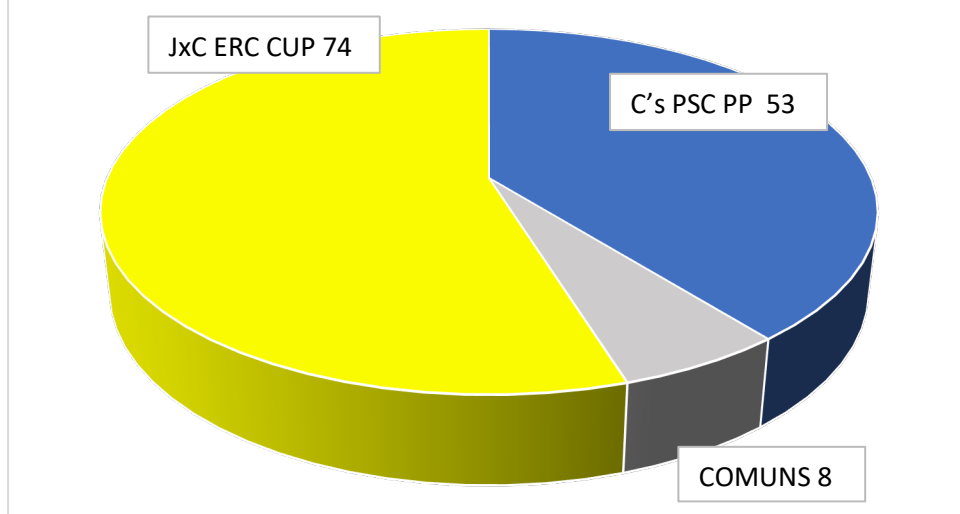
Supòsits 1 i 2	C's	PSC	PP	JxC	ERC	CUP	Comuns
Escons oficials	36	17	4	34	32	4	8
Escons calculats	30	18	5	35	33	6	8
Diferència	-6	+1	+1	+1	+1	+2	0

Font: Elaboració pròpia.

Segons les estimacions fetes, sense frau Ciutadans hauria obtingut 6 escons menys. En canvi, la resta de partits haurien obtingut respectivament: 1 diputat més el PSC, 1 diputat més el PP, 1 diputat més JxC, 1 diputat més ERC, les CUP n'haurien obtingut 2 més i els Comuns tindrien els mateixos diputats.

Gràfic 6. Distribució d'escons que hi hauria hagut sense frau (coincideix en els dos supòsits)

21-D Distribució d'escons sense frau

Font: Elaboració pròpia.

EPÍLEG

A les eleccions del 21-D hi ha informació que evidencia que hi hagut frau en el vot presencial i per correu i nombroses dificultats de tot tipus en el vot exterior; un sistema que impedeix l'exercici segur del dret a vot.

El frau és més difícil de fer en el vot presencial. Ja hem vist que tècnicament el frau és perfectament factible en el vot per correu i que el grau d'opacitat en els procediments del vot exterior facilita el frau pel que fa als procediments i, a més, és una realitat que es dificulta la participació dels votants.

Tot plegat es pot resumir en la conveniència d'habilitar sistemes segurs de vot, de manera que siguin transparents, que els ciutadans tinguin garantit el seu dret a vot, que el seu vot arribi a destí i que hi hagi suficients sistemes de control perquè cap persona, funcionari o voluntat pugui alterar l'expressió del seu vot.

No es pot dependre ni de les mancances de les empreses de correus (tant nacionals com estrangeres), ni d'uns procediments que no són transparents i que permeten el frau electoral.

Avui hi ha sistemes que poden garantir el vot telemàtic, tant del vot per correu interior com per als residents a l'estranger. Les institucions haurien de preocupar-se i prendre's amb interès la modificació dels procediments electorals perquè en les futures votacions el dret de vot estigui garantit i aquest sigui inalterable.

El vot telemàtic pot ser tan segur o fins i tot més segur que el vot tradicional en paper sempre que s'implantin les mesures de seguretat adequades, que s'haurien de prendre ja en el moment de la contractació de l'empresa que aportés el programari. No correspon a aquest treball fer una proposta, però tenim coneixement que existeixen opcions tecnològiques segures per garantir la privacitat, la integritat del vot, la verificació del vot per part del votant...¹²

La majoria social de l'independentisme, corregint els resultats amb el frau electoral, i redistribuint el vot de les candidatures no alineades, és concordant amb els resultats del darrer sondeig del GESOP, que situa l'independentisme al voltant del 60 %

En el moment de tancar aquest treball rebem la notícia dels resultats del sondeig d'opinió de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials elaborat per GESOP, segons el qual un 59,6 % dels catalans votaria a favor de la independència de Catalunya i el 39,6 % en contra.

Per a moltes persones la majoria social és una evidència, aquest estudi ho ratifica àmpliament

David Ros Serra, economista, membre del Col·lectiu Maspons i Anglassel, amb la col·laboració de **Joan Baptista Fonollosa i Guardiet,** enginyer, pel que fa als càlculs de les simulacions.

Catalunya, gener de 2019

¹² <https://votelectronic.cat/#quees>